

— Излиза седмично. —

Годишнъ абонаментъ 5 лв. За 6 мѣсаца — 3 лв. винаги предплатени. Неплатени писма не се връщатъ. Ръкописи назадъ не се връщатъ. Абонаменти и суми за обявления се приематъ въ печатницата на

Караивановъ & Влаховъ — Плъвенъ.

Едикъ брой 10 ст.

ИСТИНА

ПОЛИТИЧЕСКИ ВѢСНИКЪ.

— а обявления се плаща:

за гармондът на I-ва стр. — 50 ст. на IV-та стр. — 10 ст. За повече публикации се взима и особено споразумение. Съобщения ръкописи, както и всичко относно се до властника, се изпраща на адрес във Истрия — Плъвенъ.

Едикъ брой 10 ст.

Г-ца Райна Кожухарова

7168

Г-нъ Лжио К. Ячевъ
СГОДЕНИ

Плъвенъ

32

6168

Хазанлжъ.

ОБРАЗОВО МАР. Ч. ЦЕН
ДИМИТРОВ - ПЛЕСЕК
БИБЛИОТЕКА

ПОКАНА.

Управителния съвѣтъ кани господа акционеритъ на XVI редовно годишно събрание, което ще стане въ банковото заседателно здание на 29 септември тази година въ 9 часа предъ обядъ съ слѣдния

дневенъ редъ:

1) Докладъ на управителния съвѣтъ за дѣятельността на Банката предъ изтеклата 1912 година.

2) Докладъ на провѣрителния съвѣтъ за направените ревизии и провѣрка на годишния Балансъ и смѣтката Печалби и Загуби.

3) Приемане на Баланса и смѣтката Печалби и Загуби за вѣрно съставени, освобождаване отъ отговорност управителния съвѣтъ, постоянното управление и разрѣшаване да се раздаде на акционеритъ припадающата имъ се печалба.

4) Избиране петима членове за управителния съвѣтъ, трима запрѣтилени съвѣтъ и двама за помощници на послѣдните.

За право участие въ събранието акционеритъ депозиратъ акциите си въ Плъвенъ, Варна и Чер. Брѣгъ при касата на Банката, въ Русе, София, Пловдивъ и Бургасъ при Кредитнитъ Банки, Българската Земеделска Банка и Българската Търговска Банка, а въ останалите градове при Българската Народна Банка.

Ако събранието не стане на горната дата, отлага се за 6 октомври. Плъвенъ, 18 септември 1913 год.

Отъ управителния съвѣтъ.

Дада се подъ настъпъ единъ дюженъ срѣчу Земедѣлческата Банка. Споразумение съ МАИОРЪ ШИШКОВЪ.

ПРОЧЕТЕТЕ ИНТЕРЕСНАТА КОМЕДИЯ

СТОЛИЧАНКИ!

Когато на нашия дѣлниченъ животъ погледнемъ прѣзъ сълзите на наболѣлъ смѣхъ и когато Българския писател успѣе да извика тоя смѣхъ у насъ — тогава и за насъ ще настane онова обновление, що помни руската душа слѣдъ появата на:

,МЕРТВЫЙ ДУШИ“ „ГОРЯ ОТЪ УМА“ и „РЕВИЗОРЪ“.

ХУМОРЪ И ИРОНИЯ — НАЙ-ДОБРЪ ИЗВИКВИТЕ ТИЯ СЪЛЗИ.

Кой отъ нашите писатели можа да ни разсмѣе тъй, че прѣзъ смѣха да протекатъ горчивите сълзи на пробудилото се съзнание?

АЛЕКО.

Бѣдния Алеко! Едва започна — и нашиятъ животъ го прѣмахна.

Сега ние поднасяме на Българския читателъ **СТОЛИЧАНКИ**,

петоактна комедия отъ ИВАНЪ КИРИЛОВЪ, написана съ искреност и правота. Всѣки, който я прочете ще изпита сладкото чувство, що прѣживѣва душата, когато се изсмѣй прѣзъ сълзи на нашия дѣлниченъ животъ.

Цѣна 1 левъ

Продава книжарница КАРАИВАНОВЪ & ВЛАХОВЪ — Плъвенъ.

Либералитѣ за България.

По една участъ, либералитѣ партий въ България прѣзъ течение на 33 годишното съществуване на страната не единъ пътъ сѫ биле извикани на чело на държавното управление въ най-критическите и сѫдбоносни за отечеството дни. Така, прѣзъ ония паметни врѣмена, когато раздѣлена по силата на Берлинския договоръ, малката България поиска да скъса веригата на тоя неестественъ дѣлѣжъ и прогласи съединението на съверна и южна

литѣ, силенъ съ правото на българското дѣло, издигна титаническите фигури на Ст. Стамболова и Д-ръ В. Радославова, които съ рисъ на живота си спасиха Князъ и честта на своето отечество. Редъ години още, България люшкана отъ вълните на чуждите комплекти и вътрѣшни съзаклятия, вървя подобно на корабъ въ разволнувано море, къмъ спасителния брѣгъ на своята независимост. Кормчиятъ бѣ пакъ либералната партия и благодарение на България успѣ да осъществи завѣтната си мечта: да бѫде признатъ нейната независимост, да бѫде поставена основата на народна династия.

Настигнаха слѣдъ това дни на мирно културно развитие. Противнициятѣ на либералните партии, които въ миналото кроиха така усрѣдно атентатъ противъ независимостта на България и които, за щастие, излѣзоха несполучливи, обѣрнаха стрѣлътъ си вече къмъ друга посока. Тѣ принесоха своята борба къмъ по-първите хора на либералните партии и къмъ самата партия. Чрезъ подкупени вѣстници и неудовлетворени политици тѣ поискаха да си послужатъ съ правоходието и унищожатъ опасните за тѣхъ либерални партии. Създаваха се най-чудовищи легенди противъ този или онъ виденъ либералъ, кроиха се заговори противъ най-съвѣтото чувство на борците за българската независимост — противъ тѣхъта честь. Най-невинните грѣшки, бѣха представени като грозни прѣстъпления и по този начинъ се искаше унищожението на либералитѣ.

Трѣбва да призаемъ, че дѣлото на тия достойни за своята роля лица и партии, достигна до извѣстна степенъ, своята задача: либералната партия въ лицето на свойте министри, бѣ сѫдена и осъдена: за нарушение на конституцията, по разтурване на общини и за неправилното изразходване на една сума отъ . . . 5 лева!

Толкова чудовищно бѣ „прѣстъпление“ на либералитѣ.

Затекоха слѣдъ това щастливи дни за ония, които най-съвѣтне достигнаха своята цѣль. Лъжесъединистите отъ бившата Источна Румелия и храненициятѣ на Азиатския департаментъ имаха властъта въ ръцѣтѣ си. Минаха редъ години и либералните партии останаха вънъ отъ управлението, съ свити знамена, но готови всѣки денъ да застанатъ пакъ въ първите редове, въ случай, че страната бѫде застрашена.

Започна се освободителната война противъ Турция. Либералитѣ партии единодушно манифицираха своята подкрепа на тогавашното правителство, считайки, че въ съгласието е силата на народа, макаръ и да не сподѣляха напълно политиката на правителството.

Събитията се развиха покъсно така, че за всички стана ясно колко леко и прѣнебрежително се е гледало на антиъзъзническите приоми на Гърци и Сърби. Либералитѣ, които още отъ начало прѣдвиждаха опасните приготовления на нашите съюзници, не единъ пътъ даваха съвѣтъ си на правителството да вземе мѣри противъ домогванията на новите български врагове. Но, правителството остана глухо за тия патриотически съвѣти и не потърси начинъ за избѣгване прѣближаща се катастрофа. Чакъ когато ро-

мжнскиятъ войски стигнаха на осемъ километра до София, а надъ града хвърчаха аеропланитѣ имъ; а турцитѣ влѣзоха въ Одринъ, правителството на г. Даневъ, убѣдено въ фаталния край на своята политика, сложи мандата си, като оставилъ сѫдбата на България въ ръцѣтѣ на Русия.

Два дни минаха въ безплодни съвѣщания за образуването на широко-коалиционенъ кабинетъ. На третия день Царя повика г. Радославова и го натовари съ образуването на кабинетъ отъ трите либерални партии. Първата грижа на новия кабинетъ бѣ да влезе въ сношения съ чуждия свѣтъ, отъ когото България въ продължение на десетина една бѣ откъсната. Прѣзъ това време враговете на България бѣха успѣли да разпространятъ най-фантастични клѣвети по адрес на българитѣ и армията. България се намираше, проче, въ война съ всички тѣ си сѫдѣи, а Европа, чийто помощь ни бѣ толкова необходима, считаше България като страна на най-ужасните варвари и стоеше като бѣзучастенъ зрителъ на нашето наказание.

Такова бѣ международното положение на страната, когато новото правителство пое властъта.

При всѣ това то, не се отчая а се залови за работа. На втория денъ отъ своето властување то получи телеграма отъ ромънския кралъ, и друга отъ първия министъръ г-нъ Майореску, които извиха готовност да влѣзатъ въ споразумение съ България. Като нѣмаше другъ исходъ, новото правителство тръгна по пътя на мирното споразумение: прати свои делегати въ Букурещъ кждѣто посвѣтвано отъ Русия и Австрия, то подписа единъ унизителенъ за България миръ, убедено, че най-заинтересованитѣ на България сили, ще наложатъ, както тѣ официално заявиха въ Букурещъ, неговото ревизиране. Пакъ по вѣнциански съвѣти, правителството влѣзе въ прѣми прѣговори съ Турция, които вече сѫ на привършване. България, водена по единъ фаталенъ за нея пътъ, излиза отъ тая криза унижена и намалена. Усилията на сегашното правителство сѫ насочени къмъ нови политически комбинации, които вѣрваме ще доведатъ страната до по-щастливи дни.

Да не се отчайваме!

Както обикновено се случва слѣдъ една катастрофа, нашиятъ народъ се намира въ недоумение за всичко извѣршено прѣдъ него въ течението на една година и е изпадналъ въ едно положение, което има изгледъ на апатия. Всички гледатъ съ страхъ на бѫщащето и чакатъ обистряне на врѣмената, за да видятъ какво трѣбва да се прѣдприеме.

Безъ съмнение, кризата, която приживи страната е така колосална, че обяснява на пълно това състояние на духоветѣ. Но то още не ни дава право да изпадаме въ отчаяние и да чакаме съ скръстени ръце това което носи сѫдбата и да не се замислимъ за подобрене на участъта си. А, за щастие, България не се намира още въ такова отчаяно положение каквото то се рисува на прѣвът погледъ. Вѣрно е, че

на място отчакваното освобождение, българският народъ бъше принуден да даде част от своя организъмъ, за да се спаси отъ погромъ. Върно е, че страната е ограничена отъ всички страни и сега тя се намира въ по тежко финансово положение отколкото прѣди войната.

Но ний не трѣба да забравяме, че на жизне-способностъ и жадни за култура народи е нужно съвсѣмъ малко, за да излѣзатъ съчестъ и отъ най-тежкото си положение. Народитъ живѣятъ съ вѣкове и нещастията, които имъ носи момента могатъ да се компенсиратъ много лѣсно, стига тѣ да иматъ жизнената сила — на единъ младъ и трезвънъ организъмъ.

Нека да си спомнимъ — сѫбдата на франция слѣдъ нашествието на прусацитъ. Тя приживѣ формено разграбване и разоряване на села и градове, тя отстѣпи една грамадна част отъ територията си и плати едно колосално обещание, което прусацитъ изчислява на половина отъ състоянието на цѣлата нация. Ний сме свидѣтели обаче на едно цвѣтуще положение въ което се намира сега франция и на една първостепена роля, която тя играе въ европейския концертъ, благодарение на своята финансова и икономическа мощь.

България е изтощена отъ войната и излѣзе съ едно увеличаване на задълженията си — отъ 700—800 милиона, което ще причини голѣма тежкота на държавния бюджетъ. Ний обаче, не трѣба да забравяме, че нашата страна е още млада и току що стѣпила въ пътя на културата и прогреса. Тя крие въ себе си — необятни богатства, които още не сѫ покътнати и които развити въ бѫдже, могатъ да я засилятъ и да обезличатъ съвсѣмъ слѣдитъ отъ сегашнитъ финансова и икономически затруднения.

Нашиятъ народъ е земедѣлчески и благодарение на този войната нѣма да се отрази така злѣ, както това би било при една изключително индустритна страна. Плодородието, което имаше прѣзъ годината, отъ друга страна, облегчи доста много създаденото отъ войната положение. На първо врѣме, значи, ако може да се сключи единъ замѣмъ за покриване текущитъ нужди и лѣтящитъ дѣлгове на държавата, а срѣщу реквизицията да се издастъ облигации, кризата ще бѫде въ значителна степенъ облекчена и нѣма да се почувствува така злѣ, както това отъ мнозина се очаква.

А въ бѫдже, ако страната вземе всички мѣри за да развие своите жиленни сили тя би могла да понесе безъ затруднения всички бюджетни тежкоти, които ѝ се налагатъ отъ ликвидацията на днешното положение.

Нашата страна доби изходъ на Егейско море прѣзъ пристанището Деде-Агачъ, а при ревизията на Букрещкия договоръ, която ревизия трѣба да се очаква, може би и Кавала. И безъ постѣдното пристанище, обаче България ще има важно дебуше за своята износна и вносна тѣрговия. Излизането на Егейско море, ще има грамадно значение за съкъсването на пътища и сближаването на България съ всички Тѣрговски и индустритни центрове, които днесъ даватъ импулсъ на всесвѣтската тѣрговия и индустрит. Прѣзъ Егейско море България, ще може да устрои своите тѣрговски сношения съ другите страни; което отъ друга страна, ще доведе до единъ голѣмъ подемъ въ нашата индустрит. Ний имаме грамадни природни богатства, които стоятъ не използвани благодарение липсата на удобни пътища и една развита тѣрговия, които могатъ да гарантира редовни пласментъ на изработванитѣ артикули. При едно стабилизиране на страната и усилена културна работа, всички тѣзи богатства, биха могли да се използватъ и да донесатъ на държавата неизчерпаеми

доходи. Сближаването ни съ Мала-Азия и Египетъ отъ друга и страна, чрезъ новия путь прѣзъ Егейско море, може да ни осигорява много добри пазари, които ако се използватъ чрѣзъ разумни тѣрговски договори, биха дали голѣмъ потискъ на националната индустрит. Вънъ отъ това ний и въ земедѣлско отношение не сме използвали нито четвъртъ отъ онези цѣности, които ни е дала природата.

Ний и до сега обработваме земята при старитѣ способи, гдѣто нейната производителностъ е двойна и тройна по-малка отъ колкото би могла да бѫде при модернитѣ методи за експлоатация. И ако това е върно за територията на стара България, два пъти по върно е за земите които сега се присъединяватъ къмъ царството.

При едно рационално земедѣлъе, страната ни би добила грамадни ресурси отъ които безъ юрквато и да било — тежкотъ би могла да покрие всичкитѣ си нужди и да разчисти всички задължения, които сегашното положение ѝ създава.

Не трѣба да се мисли, че нещастието на една страна е въ нейнитѣ голѣми задължения. Така мислятъ мнозина у насъ, но нищо по погрѣшно отъ това. Франция която е кредиторка на цѣлия свѣтъ има най-голѣми държавни дѣлгове, но това не е прѣчи да бѫде страна съ най-цвѣтущи финансии благодарение на своето национално богатство. Нѣма културна страна безъ голѣми задължения, но мѣрилото на благосъстоянието не сѫ тѣ, а богатствата на нацията. И при тѣзи критически врѣмена, които прѣкарва страната нѣка си припомнимъ тая истина.

Намѣсто да се отчайваме и да гледаме съ скръстени рѣчи на това, което ще ни лонесе бѫдже, ний трѣба да се отадемъ на културна работа да използваме това които природата така щедро ни е дала и да удвоимъ енергията си, за да излѣземъ съ честь отъ създаденото положение.

Намѣсто да се подаваме на нещастието което ни сполѣти, нѣка го използваме за бѫдещето развитие на нацията.

Мораториума.

Прилагането му и сроковете

Отсрочката (moratorium) която се даде съ врѣмената наредба отъ 19 IX 1912 и закона отъ 17 XII с. г. на частнитѣ лица, дружества и банки за изпълнение на паричнитѣ имъ задължения, произходящи отъ тѣрговски и граждански сдѣлки извѣршени прѣзъ 17 септември 1912, днесъ изтече. Благодарение на една не толкова удачна редакция на закона мнозина, които засега тоя законъ, мислятъ и разбиратъ, че въ днешния денъ настѫпватъ падежитѣ на всички парични задължения, за които се отнасяше закона. Едно внимателно прочитане обаче на текста хвърля на очи голѣма яснота досежно срока, съ който се продължава изплащанието на тия парични задължения. Законодателя въ втората половина отъ единствения членъ на закона е опреѣдѣлилъ, безъ да дава място на коментарии, че изплащанието на всѣко парично искане се отсрочва съ толко дена, колкото сѫ се изминали отъ 17 IX 912 до 45 денъ отъ обявяване заповѣдта за общата демобилизация се публикува въ държавния вѣстникъ въ броя отъ 30. VII т. г. то прѣсметнато изпълнението на паричнитѣ задължения се продължава съ 361 дена, или по ясно казано: всѣко парично задължение се произхожда отъ сдѣлки прѣдъ 17. IX 912, което е имало падежи за изплащанието слѣдъ 17. IX 912 се отсрочва съ 361 денъ счтатано отъ падежа му. Така напр., задължение съ падежъ 1. IX 912 ще трѣба да се изплати на 27

октомври 1913 год. При това положение, явно е, че безосновенъ е страхътъ, какво днесъ ще се струпатъ за изплащане всички задължения, на които падежитѣ сѫ били въ врѣмето отъ 17 IX 912 до вчера. Настѫпването впрочемъ на днешния денъ е падежъ само на задълженията, които е трѣбало да се изплатятъ на 17 IX м. г.

Понеже отъ днесъ натъкъ въ продължение близо на цѣла година ще се ликвидиратъ задълженията които засега закона за отсрочката и при тая ликвидация ще има доста спорове относително плащанието лихви за врѣмето отъ 17 IX 1912 г., ще кажемъ нѣколько думи и по тоя въпросъ.

Врѣменната наредба постъпнява, че отсрочката не спира течението на лихвигътъ. Това постановление, обаче, не значи, че на всѣки дѣлгътъ трѣба да се платятъ лихви за отсроченото врѣме. Ще се плащатъ лихви за това врѣме само за ония дѣлгове, за които е било изрично уговорено въ писменъ договоръ между странитѣ, че ще плащатъ лихва и за ония дѣлгове, които законитѣ задължаватъ съ лихва за просрочено врѣме изобщо. Така трѣба да се разбира постановлението на врѣменната наредба за отсрочката относително лихвата, защото тая наредба не задължава плащанието на лихви за отсроченото врѣме, а постановява само, че отсрочката не спира течението на лихвигътъ, което значи, че не се спиратъ лихвигътъ, които би текли въ нормално врѣме по силата на договора или закона, а не че длѣжниците изобщо откупватъ отсрочката съ лихва. Така напр. длѣжниците по записи не тѣрговци, по други задължения отъ гражданско характеръ, като отъ разни покупки на имотъ или отъ договоръ за наемъ и пр. ако въ писменъ документъ при поеманието на дѣлга не сѫ се задължили да плащатъ лихви за просрочено врѣме, тѣ и сега нѣма да платятъ лихви за отсроченото.

Холерата.

Отечеството на холерата е Индия, а именнр мѣстностъта, която се заключва въ дѣлтата на рѣката Ганъ. Тамъ, още отъ незапаметени врѣмена тя върлува постоянно, ту съ полголѣма, ту съ по-малка сила, както по настъпление на блатната трѣска, тифусътъ и пр. Отъ врѣме на врѣме, обаче, болестъ напушта своето огнище и обхваща по голѣми и по голѣми пространства и покосява живота на милиони човѣшки сѫщества. Така, споредъ историческитѣ свѣдѣнія, съ които располагаме, тя е върлува като епидемия прѣзъ 16—17 и 18 столѣтия въ Индия и Азия. До края на XVIII вѣкъ холерата се е държала главно въ границите на Индия.

Съ началото на 19-я вѣкъ започва за човѣчеството една, споредъ сполучливото изражение на проф. Kolle, въ пълната смисълъ на думата, холерна драма, късъто описание на която, знаменитиятъ медицински историкъ Hirsch излага съ слѣдующите думи: „Въ историята на разределните болести, прѣзъ 19-то столѣтие, годината 1817 е играла една фатална пагубна рѣль за човѣшкия родъ. Въ тази година имено се е започнало разпространението въ Индия на една болестъ, която до тогава е върлува само въ отдельни области на тази страна, като е обхванала, прѣзъ нея и слѣдующата година цѣлия Индийски полуостровъ, прѣкарила е границите на рѣдното си място по всички направления и постепенно е споходила почти цѣлата земия поврѣхностъ, като е взела характеръ на всесвѣтско повлѣчище“.

Въ продължение на 90 години (1817—1908), болестта е направила вече петъ всесвѣтски обиколки въ

видъ на пандемии, а по настоящемъ тя извѣршува вече шестото си пѫтешествие.

Първата пандемия започнала отъ 1817 година и се е продължавала до 1823 год. траяла е шестъ години и е обиколила цѣла Азия и Африка. Слѣдъ три години започва втората пандемия, отъ 1826—1837 г., варува 11 години и е обиколила Азия, Африка, Европа и Америка.

Слѣдъ една пауза отъ 8 години, започва се третия походъ на холерата, който трае цѣли 17 години (1846—1862). Азия, Африка, Европа и Америка и тоя путь съ прѣставлявали бойното поле на холерата.

Четвъртата пандемия обхваща пакъ Азия, Африка, Европа и Америка, върлува цѣли 12 години (1864—1875).

Отъ 1883—1896 върлува петата холерна пандемия, въ която жестоко сѫ пострадали Азия, Африка и Европа.

Шестата пандемия започва прѣзъ 1893 година, а края и е още неизвѣстенъ.

И така, холерата заващаики всѣки путь своето щастие отъ Индия споходила е прѣзъ 19-я вѣкъ почти цѣлото земно кѫлбо и всѣки нейнъ походъ се увеличавалъ съ завзимане на по-голѣмо и по-голѣмо географическо пространство. Има обаче, мѣстности, които досега холерата не е посѣтила. Такива сѫ, напр. въ Европа: Исландия, Лапландия, Фарерските и Орненските острови, съверната част на Русия, гористите мѣстности на югоизточна Франция; въ Азия: съверните губернии на Сибирь, и Камчатка; въ Африка: Капландия, островите св. Елена и Възнесение; въ Америка: всичките области разположени на съверъ отъ 50° широчина, Огнената земя, Патагония, Чили и пр. и цѣлата Австралия.

Освѣнъ това, биле сѫ наблюдавани свободни отъ холерата участъци въ страни гдѣто е върлува. Този фактъ може да се обясни отъ една страна съ географически и климатически особености на тѣзи мѣстности, а отъ друга съ слабото имъ съприкосновение и сношения съ заразените мѣста.

Прѣзъ всичките тѣзи пандемии, Турция, респективно България, не е правила исключение. Така, тя е върлува прѣзъ 1831—1832, 1848, 1855, 1865, и 1866 като силна епидемия, а прѣзъ годините 1849, 1853, 1871, 1872 и 1875 въ по слаба форма. Прѣзъ 1873 год. както е извѣстно на всички ни, тя се ограничи само съ нѣколько случаи въ Тутраканъ, между градини, които се връщаха отъ Руния.

Свѣдѣнія, за жертвите които тя е взела въ България и Турция при своите посѣщенія, нѣма на лице. Само историцътъ Hirich съобщава, че прѣзъ 1865 год. тя е направила голѣми опустошения, когато е имало и свѣдѣнія за тежката епидемия отъ Пловдивъ, Сересъ, Варна, Русчукъ и Видинъ.

Статистическите данни относително числата на жертвите, които холерата е взимала въ разните мѣстности при своите околосвѣтски пѫтешествия, не сѫ точни — едни сѫ прѣувеличени, други намалени. Има обаче, и такива, въ достовѣрността на които човѣкъ не може да се съмнява. Ще посочимъ на нѣкои отъ последните. Спорѣдъ свѣдѣніята на д-ра Архангелски, първата пандемия въ Русия се е продължавала 9 години (1829—1837). При нея сѫ заболѣли отъ холера 561,125 души, а сѫ умрѣли 243,754 или около 43,3%. при втората епидемия въ Русия, която е траяла 12 години (1847—1859 г.), разболѣли сѫ се 2,585, 833 души, отъ които 1,631,864 съмрѣли съ смртъ, което прави приблизително 40% отъ всичките заболѣли. Въ епидемията прѣзъ 1865—1872 г. заболѣли 884,754 души, а умрѣли 826,767 или 37%. При сегашното върлуване на холерата въ Петербургъ, спорѣдъ последните съобщ

щения, смъртността до сега надминала 30% от заболелите. Въ 1866 г. общата смъртност въ Франция е достигнала до 10,500 души, въ Италия — 13,000. През 1867 г. въ Испания съмртвите същата година съмртните съмртни случаи, Белгия — 32,812 а Нидерландия — 20,000, Холерата през 1885 г. е взела на Италия 26,000 души въ Испания през 1858 г. заболели 338,685, а умрели 110,620. Само през 1892 г. въ Индия съмртните случаи съмртни случаи. През 1892 г. градът Хамбургъ испита една тежка холерна епидемия, при която отъ заболелите 16,955 изгуби 8605 души или повече отъ 50%. Въ слѣдующата г. въ лудницата Hietleben заболели 169 души съмртни случаи. Само въ источна Индия, въ единъ периодъ отъ 12 год. (1886—1891), съмртвите съмртни случаи.

Мисля, че горните цифри съмртни съмртни случаи, за да можемъ да видимъ съмртни случаи болестъ е имало работа человечеството, а нѣкоя държави продължаватъ да иматъ още и днесъ.

Прѣдъ тѣзи цифрови данни не е очудване, че всички европейски държави, а тѣтъ съмртни и отъ държавите на медицинската наука съмртни напрѣгали всички съмртни усилия да изучатъ болестта, да отгадятъ нейната съмртност, да издиратъ начинътъ на разпространението и прѣдаванието ѝ, като и да формулиратъ най-дѣйствителните мѣрки за прѣдпазване и прѣкратяване на болестта, когато тя се появява. Благодарение на тѣзи изслѣдования, днесъ имаме сигурни срѣдства за борба съмртни холера.

Ние знаемъ кждѣ се намира нашия врагъ, знаемъ какъ се той разпространява, знаемъ условията на неговото развитие и срѣдствата за неговото обзвредяване и споредъ това, нашата борба днесъ е систематична и главно цѣлесъобразна.

За по голѣмата част отъ европейските държави днесъ холерата не е вече така страшна както през минулото столѣтие. И ако нѣкои държави и днесъ даватъ огромни жертви на холерата, то това се дължи на обстоятелството, че тѣтъ не съмртни напрѣгали нищо или много малко въ санитарно хигиенично отношение. Холерните епидемии днесъ съмртни показателъ на ниска култура.

Слѣдътъ всичко, което изложихме, се поражда самъ по себе си въпросътъ: коя е причината на холерата, каква е тази болестъ, които съмртни признатътъ и, какъ се тя разпространява, какъ може човѣкъ да се запази отъ нея, какви мѣрки трѣбва да се взематъ лично отъ всѣкиго, общо отъ общините и държавата?

Когато, въ срѣдата на 1883 год. холерата се появи въ Дамиета и въ Египетъ, загрижеността, че тя може пакъ да се разпростири и въ Европа, накара разните европейски държави (Франция, Англия, Германия и др.) да изпратятъ специалисти за изучаването на тая болестъ тамъ, дѣто тя върлуваше. Начело на Германската холерна комисия застана Robert Koch. Слѣдътъ като изслѣдването въ Египетъ не дадоха окончателни резултати, Koch се отпрали въ самото огнище на холерата — въ Калкута. Тукъ нему се удаде да открие въ червата и испражненията на холерно-болни тѣтъ единъ видъ бактерии, които поради тѣхното редовно присъствие въ холерните трупове и липсата имъ въ труповете на хора, умрели отъ други болести, даваха основание да се мисли, че тѣтъ иматъ нѣщо общо съмртни холера. По-нататъшните изследвания доказаха, че тѣзи бактерии съмртни причината на холерата.

(Слѣдва.)

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРѢГЛЕДЪ.

Принудено отъ редъ обстоятелства, резултатъ на една политика, която доказва катастрофата на български тѣтъ замисли и национални стрѣмежи, правителството влѣзе въ непосредствени прѣговори съ портата.

Първата и може да се каже, най-трудната задача на делегатите по водени прѣговори, вече е свършена. Новата гранична линия между Турция и България е начертана, споредъ която градовете Одринъ, Лозенградъ и Димотика оставатъ въ владение на турците; а Мустафа-Паша, Орта-Кьой и Малко Търново оставатъ въ български рѣги. По точно границата върви така: Почва отъ устието на река Резвия, на Черноморе, съверно отъ Иниада при св. Стефанъ, отива до една точка, малко южно отъ Мустафа-Паша, който градъ остава въ България, слѣдъ това границата върви къмъ Орта-Кьой, до една точка источно отъ този градецъ, спушта се къмъ Димотика и по талвата на Марица до Бѣло Море. Градът Деде Агачъ остава единствено най-удобното българско пристанище, което ще служи като главно дебуше за цѣла Тракия.

Останалите по второстепени въпроси за поданството, за вакъфите плѣнници и др. се считатъ за по-маловажни, проколите на мирът съмртни вече подписаны въ Цариградъ.

Въ връска съмртни постигани съгласието за окончателен миръ между Турция и България е единъ другъ въпросът, който занимава днесъ политическиятъ умове не само въ България. Първия Български делегатъ г. Генералъ Савовъ е направилъ изявления прѣдъ кореспондента на в. „Матенъ“ въ смисълъ, че между България и Турция рано или късно ще се наложи едно тѣсно сближение. Какво разбира г. Савовъ подъ думата сближение — не се знае, но едно е вѣрно, че както въ България, така и въ Турция настойчиво се говори вече не само за сближение, но за единъ съюзът и военна конвенция. Изглежда, че българското правителство не е чуждо на тази идея.

И дѣйствително, грижата на всѣко правителство трѣбва да е насочено въ подобна мисълъ. Срѣщу Срѣбъско-Гръцко-Черно-горски съюзъ трѣбва непрѣмено да се противопостави единъ новъ балкански съюзъ и като най-естественъ ние виждаме съюза между Турция, България и Албания, а по-късно и Румания.

Международната анкена комисия, съставена по искането на нашето правителство, на благородния американски милиардеръ г. А. Карнеджи бѣше въ София. Комисията противъ която дигнаха толкова шумъ гърци и сърби е свършена своята анкета изъ гръцките и срѣбъски мѣста. И въ София, тя свърши своята работа, разпитва бѣжанцитъ и прѣдъ това врѣме не испуска случай да се срѣща съмртни прѣдставителътъ на чуждите правителства и редакции. Комисията замина за Парижъ, кждѣтъ ще пригответи и публикува своя докладъ, който върваме да разсъдимъ клѣветъ на гърци и сърби, които тѣтъ пускаха така щедро по адресъ на България и нейното войнство.

Слѣдътъ окончателното приключване на всички въпроси, свързани съмртни сключването на мира, ще остане откритъ въпросъ за ревизията на букурещкия миръ. България нападната отъ петъ страни бѣ принудена да подпише единъ унизителенъ и не отговорящъ на фактическото положение миръ. Тя направи още повече това, защото прѣдставителътъ на Ав.-Унгария и Русия заявиха официално, че тѣтъ си запазватъ правото да кажатъ своята послѣдна дума по договора.

Днесъ когато България излиза

още по-вече намалена чрѣзъ договора, който се подписа въ Цариградъ, ревизията се явява още по необходима. Като се има прѣдъ видъ още заявленията на заинтересованите съмртни, че България нѣма да биде чрѣзмерно намалена, вѣраме, че ревизията ще се наложи. Въ този именно духъ дѣйствува сегашното правителство.

* * *

Утомителните турско-български прѣговори, най-сѣтне се свършиха. Слѣдътъ въпросъ за границата, който отне най-много врѣме и който е приключенъ, както е извѣстно прѣди десетина дни, делегацията пристигна къмъ уреждението на останалите непомалко важни въпроси. Споредъ послѣдните извѣстия, се е постигнало съглашение, задоволяващо и двѣтъ страни, по мюфтийския въпросъ. Остава още неразрѣшенъ значи въпроса за вакъфите и вакъфските имоти.

И по него обаче, делегацията е имала случай, въ частни засѣдания, да констатира близостта на своите възгледи. Въ правителствените срѣди вървятъ, че и този въпросъ ще се ureди. Подписането на окончателните съглашения и главния договоръ е станало въ началото на миналата седмица. Че и въ Цариградъ очакватъ скорошното подписание на рния договоръ, показва факта, че главната квартира е вече пристигнала къмъ частичната демобилизация.

Нашето Военно Министерство пъкъ е концентрирало войските, които слѣдътъ 2—3 дена ще заематъ тракийските земи, които по новия договоръ оставатъ на България.

* * *

Голѣмо внимание възбужда, въ послѣдно врѣме, албанското движение. България, трѣбва да признае, гледа на този походъ съ извѣстни симпатии. Още прѣди започването на освободителната война между албанските и македонски революционери бѣ постигнато съгласие за общо дѣйствие противъ турците. Сега, слѣдътъ съюзническата война, когато Македония остана въ срѣбъски рѣги, стотини нещастни бежанци — българи намѣриха подслонъ и братско гостоприемство въ срѣдата на новообразувана Албания.

Истрѣбителната противобългарска и противо-албанска политика на Срѣбътъ, които не искаха да позволятъ на албанците да се чувствуватъ такива, прѣдизвика съмѣлия албански народъ да прѣбъгне къмъ оръжието за защита на своите права и националност. Днесъ, безсилната Европа е свидѣтель на геройствата на единъ малъкъ народъ, който обича своето отечество и знае да мре за него.

Послѣдните извѣстия отъ Валона и Елбасанъ гласятъ че градовете Дебъръ, Кичево и Гостиваръ се наричатъ въ албански рѣги. Срѣбътъ, прѣслѣдвали отъ силния неприятел напустили своите позиции, изгорили Дебъръ и бѣгайки съ оставили въ рѣгътъ на албанците множество ордия, картечници и др. трофеи. Албанците съ заловили и около 2 хиляди души плѣнници.

Бойеветъ още продължава по охридското поле. Българското население посрѣща съ ентусиазъмъ побѣдителите.

Естествено, това енергично настапление прѣдизвика тревога въ бѣлградскиятъ управлящи крѣгове.

Сега, когато срѣбъската армия не иска и да чуе за нова война, албанците окупиратъ градъ слѣдътъ градъ — Австрация подъ прѣдлогъ че прави маневри е натрупала войските си на срѣбъската граница. Навѣрно, министътъ Пашичъ вече чувствува колко потрѣбна би имъ била България съ свойте 200 хиляди щата, които тя по силата на договора бѣ длѣжна да даде. Но, унижената отъ сърби, черно-горци, гърци, ромънци и турци България вижда ясно правия пътъ, който мимо всѣкакво славянство ще й достави нови и голѣми успѣхи.

* * *

Въ мѣрдавните политически крѣгове прѣбладава мнението, кабинетъ на великиятъ сили прѣвѣме на лѣтната ваканция, съ размѣни мисли по послѣдните събития създадени отъ букурешката и цариградски конференции и съзвездието извѣсно рѣшене. Отъ сигуренъ дипломатически източникъ узнаваме, че по принципъ било вече постигнато съгласие за свикването на единъ конгресъ въ Лондонъ, кждѣтъ лондонски, букурешки и цариградски протоколи щѣли да бѣдатъ подложени на нова ревизия Движенето въ югозападна Македония даващо още по силенъ аргументъ въ полза на тази ревизия. Ето защо въ България вървятъ въ успѣха на това справедливо дѣло а слѣдователно въ успѣха на страната.

ХРОНИКА.

Изпращаме бр. 1 год. V-а на в. „ИСТИНА“ до всички наши познати и приятели съ молба за широко разпространение. Когато цензураната биде прѣмахната вѣстника ни ще излиза два пъти седмично. Тѣзи на които изпращаме първия брой, ако не желаятъ да получаватъ нѣка го поврънатъ.

Всички училища въ града ни започватъ да записватъ ученици отъ 15 т. м. Записванията ще трайтъ до края на този мѣсецъ. Учебната година почва отъ 1 октомври т. г. Това закъсняване се дължи на епидемията и мудното почистване на училищните згради отъ общинското управление.

Н-на на 9 дивизия генералъ Сираковъ, се назначава за началникъ на главното интенданство въ София.

Гроздобра е започнатъ, въпрѣки неблагоприятното врѣме. Реколтата е била отлична, обаче отъ падналите чести дъждове и голѣмата влага намалиха количеството на реколтата на половина сплуто.

Цѣната на ведрото шире е 9—10 лв., 100 оки грозде 30—35 лева.

Изглежда че и тази година, както всѣка, между мѣжката гимназии и Зем. у-ще пакъ се подига въпросъ върху притечание на зданието.

Той е единъ въпросъ, върху когото, никоя година, Министерството на Просвѣтата и това на земедѣлието, не се разбиратъ по отъ рано, а оставатъ на ученици и учители по между си да се хващатъ гуша за гуша. Изглежда че и тази година ще биде сѫщото.

Това влияе зле върху възпитанието и учебното дѣло. Ще се повърнемъ въ идущия брой.

Мирътъ съ турция е подписанъ. Българския народъ може да си отдѣхне. Тъкмо година, какъ мира съ турците бе нарушенъ, отъ сега настъпва Българския народъ е длѣженъ да се прѣдаде на работа въ полето на културата, политическо-економическото развитие на страната, всички съ общи усилия трѣбва да работимъ за изцерението на болниятъ мѣста, на незадравелитъ още рани, нанесени отъ войната. Нека не се съмняваме, че правителството ще води страната ни въ пътъ на добрия редъ и законостъ.

Споредъ столичните вѣстници цензураната върху печата щела да се вдигне подиръ нѣколко дни. Дано е така. И ние настояваме това да стане, тѣтъ като цензураната сега е сънишо не оправдана. Нека не се страхуваме отъ прѣмахване на цензураната. Българския печатъ съзнава добрѣ

този интерес и не се нуждае отъ воената или чиновническата контрола, за да стане мощнъ лост на новото държавно възраждане.

Тъй като кмета г. Узуновъ и п. кмета г. Добревъ, си бѣха подали оставките, стана нужда за избиране новъ Кметъ и помощникъ. На 17 т. м. общинския съветъ е избралъ за кметъ г. Д. Добревъ, бившъ п. кметъ г. Милевъ, за п. кметъ а стария К. Х. Петровъ остава пакъ.

Холерата въ града ни е вече прѣкратена, слѣдъ 550 заболявания умрѣха 230—50 % смъртност.

Въпрѣки че е прѣкратена, нѣка гражданинъ се прѣпазватъ и санитарнитѣ власти продължаватъ да прилагатъ за напрѣдъ старитѣ мѣри и нареджания.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 4008

Извѣствамъ, че отъ 19 септември

до 21 октомври т. г. до 5 ч. слѣдъ пладнѣ ще се продаватъ на публиченъ търгъ въ канцеларията ми въ г. Плѣвенъ слѣдния недвижимъ имотъ находящи се въ Орѣховското землище, а именно:

1. Нива 198 декара „Малкия разтъръ“ оцѣнена 990 лева.

Горния имотъ принадлежи на Никола Скайковъ отъ с. Оряховица не заложенъ продава се по високото на критората съ и. л. № 442/912 Иона Николовъ с. Оряховица за 700 л. лихвите и разносните по изгълнилния листъ № 2647 издаденъ отъ II Плѣвенски Мирови Съдия

Надаването ще почне отъ първоначалната цѣна

Разглеждането книжата и надаването може да става всѣки присъственъ ден и часъ въ канцеларията ми. гр. Плѣвенъ, 7 IX 1912 год.

Изп. дѣло № 475/1907 год.

III Съд, Приставъ: Хр. Ив. Йончевъ.

Циментова Фабрика „ЛЕВЪ“

Плѣвенъ

Първа по родътъ и модерната си инсталация въ цѣлия Балкански полуостровъ.

„ПРОТЛАНДЪ“

Циментъ марка „ЛЕВЪ“ е извѣстенъ и констатиранъ като единъ отъ най-добрите цименти. Мѣстно производство. Прѣвъзходствува всички цименти, които се внасятъ въ Царството. Удобренъ за държавни постройки отъ Мин. на общ. сгради съ протоколъ отъ 6 май 1911 г.

Свидѣтелства отъ прочутия професоръ Dr. Wilhelm Michaelis, Berlin и отъ F. L. Schmidt Cie, Copenhagen.

Годишно производство 2000, двѣ хиляди вагони.

Доставя при износни цѣни I-во Българ. Д-во „ЛЕВЪ“ за фабрикация на циментъ и хидравлическа варъ — Плѣвенъ.

Въ Плѣвенъ се продава въ всички желѣзници магазини.

15—20

Телеграфически адресъ: Д-во „ЛЕВЪ“. Плѣвенъ.

Една отъ най-модерно инсталираните въ Плѣвенъ печатници, движуща се съ МОТОРНА СИЛА е на

Караивановъ & Влаховъ

Печати всичко. Цѣни умѣрени. Тя е единствената, която е снабдена съ модерни шрифтове и по количество разнообразни. Печати съ цвѣтни мастила.

КНИЖАРНИЦАТА НА СѢЩИТЕ,

която се помъщава срѣщу градския паметникъ, до хотел „Централъ“, продава всички видове ученически пособия, канцеларски принадлежности, търговски тѣфтери, всѣкога голъми изложби и изборъ на художествени илюстровани карти и пр.

Цѣни износни.

Телефонъ № 119.

МОЯТЬ СТАРЪ

Слѣдъ е и остава сѫщия, че нѣма по-добъръ сапунъ отъ познатия въ цѣлия свѣтъ.

= Sfeckenpferd Млѣченъ сапунъ =

марка дървено копче отъ Bergman & Co, Tetschen /, за очистване луниците и получаване запазване нежна и мека кожа и бѣлъ цвѣтъ на лицето.

Парчето по 1·50 лв. може да се получи отъ всяка аптека, дрогерия, парфюмерия и отъ всички подобни магазини.

Сѫщо много добре е изпитанъ и млѣчния кремъ

Bergmanu „MANERA“

за запазване нежни, бѣли дамски ржѣ; получава се навсъкждъ срѣщу

1 левъ въ тубусъ.

10—20

печат. Каравановъ & Влаховъ—Плѣвенъ.

Министерство на Земедѣлъците и Държавните Имоти

ОБЯВЛЕНИЕ.

№ 3775.

Министерството на Земедѣлъците и Държавните Имоти обявява за знание на интересуващи се, че идущата 1613/1914 учебна година на техническите земедѣлъски училища при земедѣлъските институти въ Садово, Русе и Плѣвенъ започва отъ 1 октомври.

Курсътъ на тритѣ училища е тригодишенъ, отъ които двата сѫ задължителни, а третият е специаленъ и не задължителенъ; въ него слѣдватъ само ония отъ свѣршилътъ двата курса, които биха желали да добиятъ допломъ за техники по онай стопанска специалност, по която ще останатъ да се усъвършенствуватъ.

Учебната основа на земедѣлъско-техническото училище въ Садово обема, освѣнъ предметъ по земедѣлъе, скотовъдство и стопанска икономия, въ широка смисълъ на думата, още и специалностъ по използване на водите (иригациите) за селско-стопански цѣли, млѣкарството и свѣрзаните съ него земедѣлъски индустрии, по които по специалности младежите, свѣршили двѣгодишниятъ задължителенъ курсъ на училището, ще се допускатъ до техническо усъвършенствуване.

Учебната основа на Русенското земедѣлъско-техническо училище обема, освѣнъ предметъ, прѣдвидени въ Садовското училище, безъ иригациите, още и по-широко размѣръ предметъ по скотовъдството (развъждането и отгледването на домашните животни, тѣхно угояване, производство на разни млѣчни продукти и пр.), както и предмети по лѣсовъдската наука за подготовката на нисши персонал по горското дѣло.

Учебната материя на лозарското-виарското-техническо училище въ Плѣвенъ обема, край общите познания по земедѣлъците и стопанска икономия, още въ по-широкъ размѣръ предметъ по новото лозарство и модерното винарство за приготвяне техники лозари и винари.

И тритѣ училища притежаватъ всички необходими кабинети, сбирки, лаборатории и стопански обекти и даватъ на възпитаниците солидна теоретическа и практическа подготовка за приготвяне добри техники по отдалените стопански отрасли, било за частна или общинска работа.

Учениците живѣятъ въ пансионъ. Училищната такса е 270 лева, платима въ три срока, а именно: 60 лева при записването, 90 лева на 15 януари и толкова на 1 май. Срѣчу тая такса учениците получаватъ: храна, облѣко и пр., съгласно правилника.

Желаещите да постъпятъ въ едно отъ горните училища, трѣбва да подадатъ заявление на името на директора на училището, въ което желаятъ да слѣдватъ, най-късно до 1 септември т. г., придружене съ слѣдните документи:

1. Училищно свидѣтелство за че сѫ свѣршили съ успехъ и най-малко съ похвално поведение прогимназия; прѣдпочитатъ се кандидатътъ съ по-високъ образователенъ цензъ;

2. Медицинско свидѣтелство, отъ което да се вижда, че сѫ присадени противъ сипаницата че сѫ напълно здрави и тѣлесно развити;

3. Свидѣтелство за имотното състояние на родителите имъ;

4. Кръщелно свидѣтелство, отъ което да се вижда, че не сѫ постари отъ 18 години.

5. Позволително отъ родителите и настаници имъ, че сѫ съгласни да слѣдватъ;

6. Свидѣтелство за по-възрасните, че сѫ записани въ призовните списъци, и

7. Гаранция въ размѣръ на 50 лева въ брой, за прѣдварително обезпечение на случайните загуби, които би причинили въ училището.

Кандидатътъ за ученици при постъпването си трѣбва да има слѣдните потребности: 1) една зимна фуражка; 2) единъ катъ здрави дрехи, освѣнъ тѣзи, които носятъ; 3) нужните прѣпирки (3 ризи, 3 гащи, 6 чифта чорапи, 6 кърпи за носъ и 3 кърпи за лице); 4) единъ чифтъ обуша 5) двѣ късни за работа блузи, и 6) единъ секаторъ, едно трионче и едно ножче за присаждане.

При горните три училища прѣзъ тази година се открива и третиятъ факултативенъ курсъ. Ония отъ кандидатътъ, които желаятъ да слѣдватъ горния курсъ, ще трѣбва до 25 августъ да подадатъ заявление до респективните директори на училището.

София, 30 юли 1913 год.

Отъ Министерството.

НОВА КНИГА

Съобщаваме на либералитѣ, че излѣзе отъ печать брошурата

„ЗАЩО СЪМЪ ЛИБЕРАЛЪ?“

отъ Борисъ Бѣлиевъ.

Тая книга е необходима за всѣки либералъ, който ще намѣри въ нея добра характеристика за всички у насъ партии.

Книгата съдържа послѣдния портретъ на Ш-фа г-нъ Д-ръ В. Радославовъ и има слѣдното съдържание:

1. Въведение.

2. Либерализъмъ и социализъ.

3. Русофилство и туркофилство.

4. История на Либералната партия.

5. Защо да съмъ демократъ; демократи.

6. Защо да съмъ народъ; народници.

7. Защо да съмъ социалистъ; социалисти.

8. Защо не съмъ цанковистъ; цанковисти.

9. Стамболисти.

10. Защо да съмъ радикалъ; радикали.

11. Янъльшъ земедѣлъски съюзъ.

12. Либералната партия.

13. Македонски въпросъ.

14. Армията.

15. Защо съмъ либералъ?

Прѣпоръжваме тая хубава брошурата на прѣдседателитѣ на дружинитѣ, да откупятъ отъ нея и да я прѣснатъ между членовете на своите дружини, още повече брошурата, отъ 4 коли, е достъпна по цѣна — 40 ст.

Продава книжарницата Каравановъ & Влаховъ—Плѣвенъ.

Книгата е удобрѣна отъ централното бюро на Либералната партия.